

Wydawca: Zarząd Białostocki
Czwartek 24 września 1939
Czasopismo obowiązkowe

Bezsilne rozkazy Ligi Narodów

Wojna Japonii, Chin i Sowietów Straszliwa rzeź Japończyków w Charbinie

Sytuacja na Dalekim Wschodzie staje się z godziną na godzinę coraz groźniejsza.

Na podstawie otrzymanych z Tokio i Moskwy depesz postaramy się odzwierciedlić obraz rozgrywających w Mandżurji wypadków.

Otóż przewodniczący Ligi Narodów wystąpił terminowo depeszą do rządów chińskiego i japońskiego z żądaniem natychmiastowego zaprzestania działań wojennych.

Depesze te nie odniosły żadnego skutku.

Wojska japońskie szybkim marszem zbliżają się do Charbinu i lada chwila wkroczą do tego miasta, skąd ewakuowano już wszelkie urzędy chińskie. Wojska chińskie opuściły już Charbin, pozostawiając w mieście tylko patrol.

Charbin przedstawia straszliwy widok.

Wszystkie gmachy, będące własnością Japończyków, banki, sklepy i t. p. — leżą w zglisz-

czach, podpalone przez Chińczyków. Na ulicach leżą setki trupów Japończyków z poderżniętymi gardłami.

Zostali oni pomordowani przez bandy chunchuzów, którzy w dalszym ciągu plądrują miasto.

Konsulat japoński rozpaczliwie alarmuje przez radio zbliżającą się armię japońską o oblężeniu go przez tłum Chińczyków.

Z Tokio donoszą, że na ulicach miast japońskich gromadzą się wielkie tłumy wzburzonej lud-

ności, wznoszącej okrzyki na cześć wojny z Chinami.

Artykuły gazet występują stanowczo przeciwko usłuchaniu Ligi Narodów.

Prasa pisze jednogłośnie, że rząd japoński nie może dopuścić do wtrącania się Ligi Narodów w zatargu mandżurskim, gdyż „nie jest to wojna, lecz tylko samoobrona Japonii“.

Grożą sytuacją powiększa stanowisko, jakie wobec zatargu chińsko-japońskiego zajęły Sowieci.

Otóż rząd sowiecki zażądał telefonicznie od Japonii wstrzymania marszu na Charbin i w kierunku kolei wschodnio-chińskiej, grożąc w przeciwnym razie zbrojnym powstrzymaniem pochodu armii japońskiej.

Wojska sowieckie na Dalekim Wschodzie zaczęły gorączkowo koncentrować nad linia kolejową wschodnio-chińska. Z Moskwy idą telegramy sztywne do dowódcy armii wschodniej, Blichera.

Wyjechał też na Wschód pociąg sztabu generalnego z wyższymi oficerami, a za nim ciągną pośpiesznie transporty wojskowe.

Wojenna flota sowiecka zgromadziła się w porcie Władywostoku, gotowa do bitwy.

Równocześnie ciągną bez przerwy okręty wojenne japońskie w kierunku wybrzeży chińskich.

A więc sytuacja groźna w całym tego słowa znaczeniu.

Burza wojenna nad Azją rozpętuje się w całej pełni.

—oO—

Olbrzymi raid lotników polskich

Wczoraj o godz. 6-ej rano z lotniska mokotowskiego w Warszawie wystartował kpt. pilot Stanisław Karpiński z inż. Janem Suchodolskim, jako obserwator, do raidu Warszawa — Konstantynopol — Rzym — Londyn — Paryż — Wiedeń — Warszawa. Trasa raidu około 7000 km. kw.

Zwołanie Sejmu na 1-go października

Wczoraj o godz. 13.30 przybył do gmachu Sejmu p. premier A. Prystor i odwiedził marszałka Sejmu p. Świątkiewicza, wręczył mu zarządzenie Pana Prezydenta Rzplitej, z dnia 22 września, zwołujące Sejm na sesję zwyczajną od dnia 1 października r. b.

Wobec nieobecności w War-

szawie marszałka Senatu p. W. Raczkiewicza, analogiczne zarządzenie Pana Prezydenta Rzezypospolitej o zwołaniu Senatu doręczył jednocześnie wraz z pismem premiera dyrektorowi kancelarii Senatu p. Karczewskiemu, szef biura prawnego premiera dr. J. K. Pietak.

Złoty polski trzyma się choć wszystkie waluty spadają

Dziś odbędzie się posiedzenie Rady Banku Polskiego.

Program obrad przewiduje omówienie sytuacji na rynku finansowym w związku z załamaniem się kursu funta angielskiego.

Dziś wczorajszy przyniósł na giełdach światowych znaczne obniżenie kursu wszystkich niemal walut zagranicznych (w stosunku do dolara) z wyjątkiem funta holenderskiego, franka francuskiego i złota polskiego.

Najwięcej ucierpiał waluty państw skandynawskich i północnych, związane bezpośrednio lub pośrednio z funtem angielskim.

Dewizy duńskie spadły o 12 procentów, dewizy norweskie obniżyły się o 11 proc., szwedzkie o 10 procentów.

Znacznie spadły również dewizy na Holandję, Rygi i Tallin (Finlandja, Łotwa i Estonia).

Dolar kanadyjski (dewizy na Montreal) spadł o 8 proc.

Nawet kurs franka szwajcarskiego spadł o kilka punktów.

Obniżyły się również kursy dewiz na Mediolan i Brukselę (Włochy i Belgia).

Zwyczajowy jedynie dewizy na Paryż.

Jest to jedyna obecnie waluta, stojąca na kursie wyższym (o 3 pro mille) od paritetu złota.

Drugą walutą, która ani „drgnęła“ w całym tym chaosie walutowym, spowodowanym spadkiem kursu funta

funta holenderskiego. Wreszcie złoty polski także wykazał niebywałą zdolność odporności i nie ruszył się ze swego kursu.

Główna nowojorska notowała funt po kursie 4 dolary 19 centów za 1 funt. Po przełączeniu wynosi to 37 zł. 42 gr. za funt (kurs dawny 43 zł. 39 gr.)

spadek 6 złotych.

Spadek więc wyniósł 16 procentów.

Na giełdzie warszawskiej żadnych transakcyj funtami angielskimi się nie robi.

85 szubienic za zabójstwo lotra! Niesłychana zbrodnia rządu meksykańskiego

NOWY JORK, 23.9. — Według doniesień z Meksyku mieszkańcy miejscowości Villo Guerroa w stanie Tabasco zabili swego burmistrza, który dopuścił się gwałtu na pewnej dziewczynie. Wobec tego gubernator stanu

Tabasco wystąpił do Villo Guerroa ekspedycję karna, przed którą mieszkańcy zbiegli w okoliczne lasy. — Żołnierze jednak wydłuli ich i 85 powiesili na przydrożnych drzewach.

Od Francji i Ameryki zawisły losy świata

PARYŻ, 23.9. — Zaproszenie, wystosowane do premiera Lavala przez prezydenta Hoovera, wywołało bardzo korzystne wrażenie we Francji, która je uznała za wyraz hołdu Stanów Zjednoczonych dla Francji. Odpowiedź Lavala będzie najważni-

wie przychylna, a termin wizyty ustalone zostanie ostatecznie na piątkowym posiedzeniu rady ministrów.

Podróż Lavala da pozytywnie wyniki nawet jeżeli nie będą one natychmiastowe.

Każdy ma prawo głosu

NOTATNIK SKARG

Józefa Gawędy

BIORĄ GRUBE „ODSTĘPNE” ZA WYRABIANIE POSAD

Handlarze ludzkiej nędzy

Szanowny Panie Redaktorze! Uprzejmie proszę o łaskawą zamieszczenie w poczytnym piśmie tych kilku słów, sądząc, że jest to ogólna bolączka bezrobotnych, a mianowicie chodzi mi o stracenie posad za wynagrodzeniem, które wynosi tysiąc, a nierazko i dwa tysiące złotych, a nawet i więcej. Kto może uiścić w dzisiejszych ciężkich czasach taką sumę; tylko ciępo.

gospodarz kilku lub kilkunastu mórg ziemi.

I tacy to panowie przyjeżdżają do Warszawy, wypuszczając całą majątność w dzierżawę, dają żądane wysokie „wynagrodzenie” i dostają się na najlepsze posady, jak: koleje, tramwaje, doczyny, na posady iniejskie i dozorczo domowych, na które płacą

do dziesięciu tysięcy złotych odstępnego.

Więc zwracam się do Szanownego Pana Redaktora z pytaniem, czy nie można temu jakoś zaradzić aby te posady, które obejmują tysiącznicy więcej mogli zająć mięscy bezgrozowcy. Jest tak dużo bezrobotna, że napewno w ten sposób znaczneby ono się zmniejszyło i Państwu zmniejszyłoby to kosztów na Fundusz Bezrobocia.

Więc prosimy wyrugować gruntowników, a dać chleb głodującej rzeszy bezrobotnych, obarczonych licznymi rodzinami, którzy nie są w stanie nietylko tysiącami ale nawet groszami

wynagradzać stręczycieli posad. I napewno zmniejszyłaby się ilość samobójstw, a nieraz i zabójstw z braku pracy i głodu, o których tak często ze zgrozą czytamy.

Bezrobotny z Pragi”

Do słów „bezrobotnego” nie do dać się nie da, nic też niestety ująć z nich nie można.

To są fakty oburzające, ale tem nie mniej prawdziwe. Istnieją takie lęny żerujące na ludzkich łzach, handlujące czyjaś nędzą.

Bo, niestety nietylko ludzie mająjmi kupują sobie posady, ale życie zmusza często zupełnych nędzarzy

do zapożyczenia się na wysoki procent, aby zapłacić wysoki haracz „pośrednictwa”.

Walka z tem jest niezmiernie utrudniona, gdyż „przemysłowcy” tego rodzaju dobrze potrafią się za zwyczaj konspirować.

Tem niemniej prowadzić ją należy nieubłaganie w imię moralności publicznej, dobra ogólnego i bym najbardziej upośledzonych.

Co do projektu zawartego w zakończeniu listu „Bezrobotnego z Pragi”, a dotyczącego wyrugowania z posad „gruntowników”, to rzecz tę możnaby przeprowadzić w ten sposób:

drobiazgowem i rzetelnem zbadaniu każdego poszczególnego wypadku, gdyż i tu łatwo o krzywdę ludzką.

Na dowód przytoczę list otrzymany niedawno od p. Bolesława W. z Warszawy.

„Jestem tramwajarzem i posada ta jest mojem jedynym źródłem utrzymania. Posiadam po ojcu małą działkę gruntu na Targówku, na której postawiłem sobie drogą wielkiego wysil-

ku i oszczędności trzyizbowy domek.

Dochołu żadnego poza mieszkaniem własnem z posesji tej nie mam.

A tu słyszę, że mają być wydani z posad właściciele nieruchomości.

Co ja bym zrobił ze swoim „domem” po utracie pracy.

Przećlot go nie ugryzę.

Kupię drewniaką teżby nikt nie chciał, zresztą jest on silnie obciążony długami na budowę. Tak, że musiałbym wziąć chyba kij do ręki i iść ze swoim pięciorgiem dzie-

Czy programy radiowe są dobre czy złe? Sprzeczne głosy Czytelników o „Polskim Radjo”

nietylko dla mnie jednej nadaje swoje programy, lecz dla miliona innych radioluchaczów —

i że ta część programu, która mnie nie odpowiada, jest przeznaczona dla tych, którym może zkości nie podobają s.e. właśnie te audycje, za którymi ja przepadam. Dlatego też przed nałożeniem słuchawek pilnie studuję program radiowy, wybierając sobie do słuchania wyłącznie to, co jakby umyślnie dla mnie zostało umieszczone w pro-

gramie.

Gdyby „Czytelnik z Kielc” postępował tak samo, napewno nie wystąpiłby w swym liście z tak ostrą krytyką. Nie napadałby też na Boga Duchą winne

tempa muzyczne,

pisząc, że „te wszystkie andante, moderato, allegro i t. p. są nudne i niemelodyjne”. Ciekawa jestem, jak sobie ten niepowołany krytyk wyobraża jakąkolwiek melodię bez tempa!

Jestem zdania, że w dzisiejszych

ciężkich czasach dla nas, niezamożnych ludzi pracy, radjo jest często jedynym łącznikiem ze światem wiedzy i kultury oraz jedyną dostępną rozrywką. Wolno je krytykować, lecz aby wystąpić z krytyką należy wrzód dokładnie się z nim zapoznać.

Abonentka Nr. 78243 z Warszawy.

A oto drugi list, wyrażający całkiem inną opinię:

Wielce Szanowny Panie Redaktorze!

Niezmiernie ucieszy lwią część radioluchaczy ogłoszenie przez Szanownego Pana Redaktora listu o uprzystępnieniu programów „Polskiego Radja”.

Znamyśmy doskonale, że w tej sprawie niejednokrotnie zwracali się radioluchacze do szczytnki pocztowej „Polskiego Radja”,

lecz zawsze ostro skrytykowanymi byli przez p. D-ra Stempowskiego. Lwią część słuchaczy jest zupełnie innego zdania, niż p. dr. Stempowski. Większość nie rozumie tej muzyki i zdaje im się że to huragan drzewa przewraca i dachy zrywa.

Z szacunkiem P. Z.

Trzy kobiety skazane na śmierć

TORUŃ, 23.9 — Przed sądem apelacyjnym w Toruniu toczyła się rozprawa przeciwko 29-letniej Mariannie Kozłowskiej, jej matce, 64-letniej, również Mariannie i siostrze, 21-letniej Bercie Kozłowskiej z Radowisk Wielkich, które w porozumieniu wystrzelały z rewolweru zamordowały 67-letniego ojca swego.

Za zbrodnię ten czyn wyroczne córki oraz matka zostały skazane przez sąd okręgowy na karę śmierci. Od wyroku tego wwały sły odwołanie. Sąd apelacyjny dął. Skazane odmiosły się do Łódzki P. Prezydenta Rzplitej.

Trzy kobiety skazane na śmierć

TORUŃ, 23.9 — Przed sądem apelacyjnym w Toruniu toczyła się rozprawa przeciwko 29-letniej Mariannie Kozłowskiej, jej matce, 64-letniej, również Mariannie i siostrze, 21-letniej Bercie Kozłowskiej z Radowisk Wielkich, które w porozumieniu wystrzelały z rewolweru zamordowały 67-letniego ojca swego.

Za zbrodnię ten czyn wyroczne córki oraz matka zostały skazane przez sąd okręgowy na karę śmierci. Od wyroku tego wwały sły odwołanie. Sąd apelacyjny dął. Skazane odmiosły się do Łódzki P. Prezydenta Rzplitej.

Trzy kobiety skazane na śmierć

TORUŃ, 23.9 — Przed sądem apelacyjnym w Toruniu toczyła się rozprawa przeciwko 29-letniej Mariannie Kozłowskiej, jej matce, 64-letniej, również Mariannie i siostrze, 21-letniej Bercie Kozłowskiej z Radowisk Wielkich, które w porozumieniu wystrzelały z rewolweru zamordowały 67-letniego ojca swego.

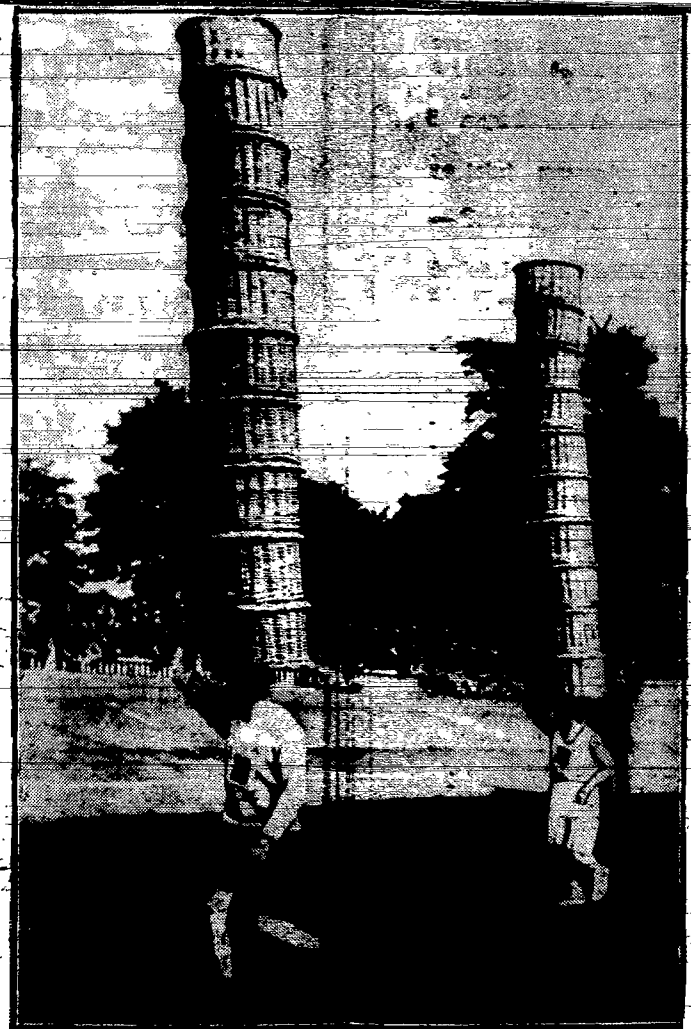
Za zbrodnię ten czyn wyroczne córki oraz matka zostały skazane przez sąd okręgowy na karę śmierci. Od wyroku tego wwały sły odwołanie. Sąd apelacyjny dął. Skazane odmiosły się do Łódzki P. Prezydenta Rzplitej.

Konkurs szybkości jedzenia

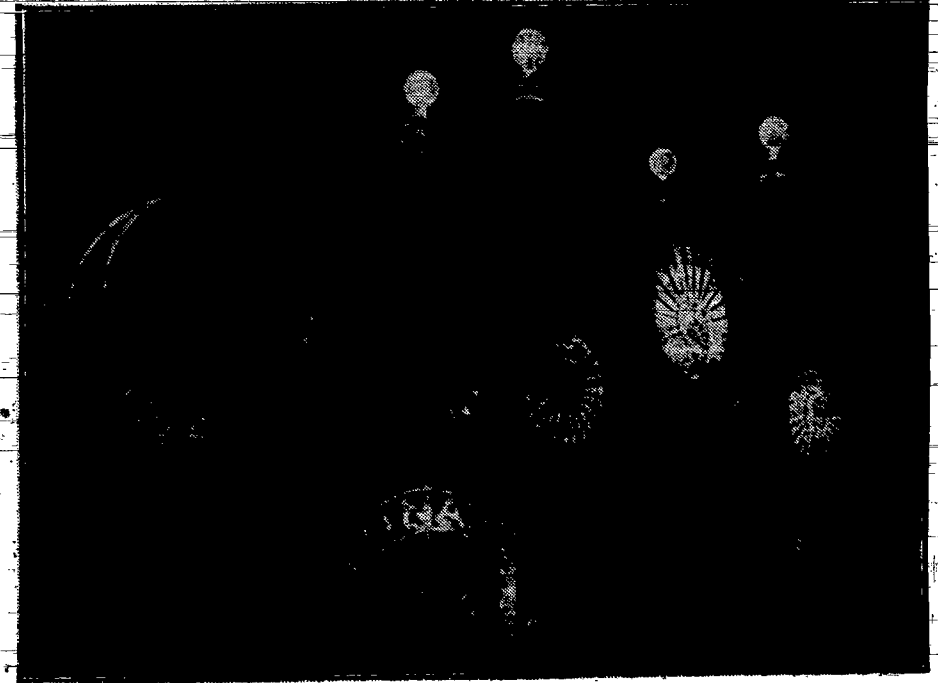
...i to bez pomocy nakryć, rozegrano w Hollywood. Triumfowała 9-letnia Carolyn Arnold

Sportowy-akrobaci

Na święcie sportowem w Herne Hill (Anglja) miały też miejsce wyścigi z piramidą koszów na głowach o szczerde Charlie Chaplina (20 funtów szterlingów)

Bajka z 1001 nocy

Nie, to iluminowanie wejście do parku rozrywki na Coney Island.

Zakończenie śledztwa

w sprawie katastrofy kolejowej pod Białymstokiem

Sędzia śledczy p. Michniewicz zakończył już całe śledztwo w sprawie katastrofy na szlaku Białystok — Łapy w pobliżu st. Baciuty i przekazał je prokuraturze dla sporządzenia aktu oskarżenia. Jednocześnie zwolniono z więzienia śledczego dyżurnego ruchu Aściakę.

W ten sposób na rozprawie

Święto Pułkowe 18 p.a.p.

W dn. 26 i 27 b.m. odbędzie się święto pułkowe 18 p.a.p. w Ostrowi Mazowieckiej i konkursy hippiczne.

W dniu wczorajszym delegacja Korpusu oficerów 18 p.a.p. z D-cą Pułku na czele zaprosiła Pana Wojewodę na święto.

Wiceminister Pracy i Op. Sp. w wojew. białostockim

W dniu wczorajszym p. Wice-Minister Pracy i Opieki Społecznej Tadeusz Szubartowicz, który jak już podawaliśmy przeprowadzał inspekcję w Białymstoku — udał się w dalszą podróż inspekcyjną do Grodna.

Nowy rejent

w Białymstoku

P. Zygmunt Gąsiorowski został mianowany rejentem i objął już urządowanie.

Na zafrudnienie bezrobotnych

Od 14-go do 19-go b. m. na zatrudnienie bezrobotnych Magistrat otrzymał ze starostwa grodzkiego jako dotację 1.912 zł.

Poszukiwanie właściciela pierścionka

W posiadaniu IV Komisarjatu P. P. w Białymstoku znajduje się na przechowaniu złoty pierścionek damski z oczkiem, znaleziony w dniu 12 b. m. na chodniku obok domu Nr. 14 przy ul. św. Rocha.

Właściciel pierścionka może go uzyskać po udowodnieniu prawa własności.

Wszyscy do szeregów LOPP
Lotnictwo i gazy trujące —
to najstraszniejsza broń
przyszłej wojny.

wszyscy oskarżeni odpowiadac będą z wolnej stopy.

Uczmy się bronić przed gazami

Celem zaznajomienia szerszego ogółu społeczeństwa z istotą Obrony Przeciwgazowej i Przeciwi., Komitet L.O.P.P. w Bielsku-Podl. zorganizował 2-gi Kurs dla kandydatów na Instruktorów II-ej kat. Kurs rozpoczął się dn. 21 bm. i trwać będzie do dnia 19.X r. b. Wy-

Echa Międzynarodowego Pokongresu Esperantystów w Białymstoku w prasie zagranicznej

W prasie zagranicznej znajdujemy echa odbytego w naszym mieście w sierpniu r. b. Międzynarodowego Pokongresu Esperantystów, połączonego z uroczystością założenia kamienia węgielnego pod pomnik dra Ludwika Zamenhota. Wycho- dzące w Kolonii pismo esperanckie "Heroldo de Esperanto" zamieściło na czołowym miejscu bardzo szczegółowe sprawozdanie, w którym m. in. przytoczone zostały in extenso przemówienia wice-wojewody Zawistowskiego i wiceprezydenta miasta dr. Ziemińskiego. Numer zdobią portrety honorowego protektora p. wojewody Zyndram-Kościńskiego, prezydenta miasta p. Hermanow-

W Warszawie odbywa się zjazd Wojewódzkich Komisarzy Spisowych, który rozpoczął się

klady prowadzone są codziennie w godzinach wieczorowych w lokalu miejscowego Gimnazjum.

Na kurs zgłosiło się 22 kandydatów i kandydatek, przewodniczącym P. P. kierownicy, urzędnicy i urzędniczki miejscowych Instytucji Państwowych.

skiego oraz członków komitetu organizacyjnego.

Organ esperantystów belgijskich "Belga Esperantisto" poza sprawozdaniem z uroczystości białostockich pióra znanego esperantysty belgijskiego p. Franca Schoofsa zamieszcza wiadomość, że sekcja prasowa Belgijskiej Ligi Esperantystów rozesała do całej prasy w Belgii komunikaty o uroczystościach esperanckich w Białymstoku. Komunikaty te ukazały się w całym szeregu pism belgijskich, wychodzących w jęz. francuskim i flamandzkim.

Niewątpliwie dni najbliższe przyniosą również szereg sprawozdań i głosów prasy także z pozostałych krajów.

Głośny proces

w sprawie „Zdobyczy Robotniczej”

W dniu 2 listopada [b. r. odbędzie się w Sądzie Okręgowym w Białymstoku rozprawa przeciwko b. prezydentowi mia-

sta w sprawie spółdzielni „Zdobyczy Robotnicza”. Świadkowie otrzymali już wezwania na ten proces.

Zjazd Komisarzy Spisowych

dnia 21 b.m. i będzie trwał do dnia 25 bm.

Na zjazd ten z Białegostoku został delegowany Komisarz Spisowy na Województwo Białostockie, dr. Kikiewicz.

Celem zjazdu jest dokładne omówienie spraw, związanych z II powszechnym spisem ludności, a tem samem zagwarantowanie należytego przeprowadzenia tegoż spisu.

Z Komitetu Bud. Pomnika poległym Żołn. 42 p.p.

Ogólne zebranie Komitetu Budowy Pomnika poległym Żołnierzom 42 p. p. odbędzie się w dniu 5 października b. r. o godz. 18-ej.

Chwilowa zmiana kursu autobusów

Dzisiaj przy ul. Warszawskiej 3 urzędować będzie komisja poborowa dla tych, którzy jeszcze się nie stawili, wobec czego autobusy linii Nr. 1 i 3 kursować będą przez ul. Nadzeczna w godzinach do 1 po poł.

Zwalczanie tyfusu brzuszego

Po wydaniu odpowiednich zarządzeń w przedmiocie zwalczania tyfusu brzuszego na terenie powiatu, lekarz powiatowy dr. Walewski wczoraj udał się na inspekcję celem przekonania się na miejscu o wynikach zarządzeń.

Zakończenie głódówki więźniów politycznych

Trwająca od paru dni w więzieniu białostockim głódówka więźniów politycznych została wczoraj zlikwidowana. Więźniowie rozpoczęli wczoraj normalne przyjmowanie pokarmu.

Wkrótce w „APOLLO” znakomite arcydzieło dźwiękowe, osnute na tle pięknego roman- su rosyjskiego —

TROJKA

Czarowny sen miłości i tęsknoty. W rolach głównych czarująca

OLGA CZEBHOWA

oraz bohater filmu „WOLGA”

ALBERT SCHLETTON

Reżyseria: Władzimirza Strzyżowskiego.

Popierajcie Polski Cz. Krzyż

CIERPIĄCY NA RUPTURE

ORYGINALNY PAS

patentowany

bez sprężyny, gumy, lub rzemienia, podtrzymuje najcięższą rupturę pewnie z dotu na górę i jest wybaczeniem — od ciągłej męczarni. Może być noszony w dzień i w nocy. Polecany przez lekarzy. Pełna gwarancja. Bezkonkurencyjny. Również dla kobiet i dzieci. Łatwy do nastawiania bez komplikacji.

Listy dziękczynne od wyleczonych.

M. HLBATH, Hródlowiec Pr. W. Böhmstrasse 1 am Jahrmarktplatz

Pasy patentowane od MK. 15.

Listy dziękczynne p. G. St. 68 lat, pisze: uleczone zostałem 6 tyg. p. A. S. w L.; najlepszy pas na świecie.

Przyjmuje chorych na rupturę:

w Białymstoku Hotel Ritz, Kilińskiego 2

Dziś, czwartek 24 września od godz. 8-ej do 17-ej

Piątek 25 września od godz. 8-ej do 12-ej

CYRK • „EMPIRE” • **CYRK**

Dyrekcja ZRODOWSKICH

Przybył na krótki czas i rozbił swoje namioty na placu przy ulicy Nadzecznej Nr. 3

Dziś i dni następnych wspaniałe widowiska składające się z

18 PRZEBOJOWYCH ATRAKCYJ SZTUKI CYRKOWEJ **18**

Zespół artystów 45 osób

50 Egzemplarzy pięknie tresowanych z wierzgi domowych 50

Początek przedstawień punktualnie o godz. 8-ej w. Kasa czynna od godz. 6-ej

w Sobotę **2 PRZEDSTAWIENIA** **2**

Uwaga! i w Niedziele po **2** o jednakowym programie **2**

0 godz. 3 min. 30 popoł. po cenach znizowanych

CENY OGŁOSZEŃ: 1 mm, wiersz 1 sp. w tekście 50 gr., za tekstem 20 gr. — Drobne 15 gr. za wyraz. — Układ ogłoszeń 8 szpaltowy.

Redaktor i wydawca Ignacy Makowski.

Redakcja i Administracja Legionowa 1.

Zakłady Graficzne, Legionowa 1